

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu: JUDr. Jana Huška, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové projednal v ústním jednání dne 16. 5. 2012 návrh **ministra spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha, na zahájení kárného řízení ze dne 31. 8. 2011, proti **Mgr. P. S.**, soudci Okresního soudu v Děčíně, Masarykovo náměstí 1, Děčín 1, a rozhodl

t a k t o :

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. **s e**

Mgr. P. S.,
soudce Okresního soudu v Děčíně,

z p r o š ť u j e

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, že

jako soudce Okresního soudu v Děčíně v rozporu s § 88a odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a § 80 odst. 1, odst. 3 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), rozhodl celkem ve dvou případech o povolení zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, a to na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněných žádostí policejního orgánu, tedy aniž by z předložených žádostí mohl mít za prokázané, že policejním orgánem uvedené telefonní stanice jsou stanicemi zájmovými ve smyslu následného zdokumentování a zjištění dalších skutečností potřebných pro objasnění trestné činnosti, čímž tomuto orgánu umožnil dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací a vydané příkazy odůvodnil pouze formálně.

Mělo se jednat konkrétně o věci vedené Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn.:

- 0 Nt 849/2009, kdy na podkladě žádosti Policie ČR, oblastní ředitelství služby cizinecké policie, pracoviště Varnsdorf ze dne 4. 9. 2009, vydal dne 7. 9. 2009 Příkaz ke sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu celkem pěti zde uvedených telefonních čísel, a to v době od 1. 6. do 4. 9. 2009;
- 0 Nt 778/2010, kdy na pokladě žádosti Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf ze dne 31. 5. 2010, vydal dne 1. 6. 2010 Příkaz ke sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu celkem pěti telefonních čísel, a to v období

od 1. 2. 2010 do 31. 5. 2010, a dále, aby byla sdělena další čísla účastnických stanic, která byla užita na telefonním přístroji zjištěného IMEI, a to v období od 1. 2. 2010 do 1. 6. 2010;

čímž měl zaviněně porušit povinnosti soudce a dopustit se kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

neboť nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který se řízení vede.

O d ů v o d n ě n í :

I. Obsah návrhu

Kárně obviněný soudce se dle navrhovatele dopustil skutku popsaného ve výroku tohoto rozhodnutí, čímž měl zaviněně porušit povinnosti soudce vykonávat svědomitě svoji funkci a povinnost dbát o to, aby jím vydané rozhodnutí bylo srozumitelné a pečlivě odůvodněné. Tím ohrozil důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudu, čímž spáchal kárné provinění dle § 87 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (dále jen "zákon o soudech a soudcích").

Navrhovatel na základě informací uveřejněných ve sdělovacích prostředcích o vyšetřování Inspekce Policie České republiky (dále též „PČR“), ve věci povolování údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu Okresním soudem v Děčíně, provedl ve druhé polovině měsíce června roku 2011 prověrku spisů rejstříku Nt Okresního soudu v Děčíně, které se týkaly povolování zjišťování údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu podle § 88a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2011 (dále též „t. ř.“ nebo „trestní řád“). Ve všech prověřovaných 18 spisech bylo shledáno zcela nedostatečné odůvodnění příkazu povolujícího zjišťování těchto údajů.

Kárně obviněným soudcem byly vydány dva takové příkazy, a to ve věcech sp. zn. 0 Nt 849/2009 a 0 Nt 778/2010. Navrhovatel odkazuje na znění § 88a odst. 1 t. ř., při jehož aplikaci je dle navrhovatele nutno vycházet zejména ze závěrů, k nimž dospěl Ústavní soud, konkrétně cituje odst. 16 a 17 nálezů ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/06.

Obsah příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu vyplývá ze znění § 88a odst. 1 trestního řádu a dále ze samotné jeho povahy. Podle obecně uznávaného výkladu tento příkaz musí kromě obecných náležitostí (§ 134 trestního řádu per analogiam) obsahovat uložení sdělení konkrétních údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu s odkazem na konkrétní ustanovení speciálního zákona, údaj o sledovaném období, údaj o majiteli či uživateli příslušné telefonní či jiné stanice, je-li tato osoba známa, účel zjišťování údajů, a to zejména ve formě údajů o trestném činu, pro který se trestní řízení vede, údaj o konkrétním oprávněném orgánu činném v trestním řízení a údaj o způsobu sdělení požadovaných údajů (Šámal, P. a kol., Trestní řád. Komentář. I. díl, 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008, str. 747 - 748, bod 9).

Jádrem příkazu je jeho odůvodnění. I v případě příkazu dle § 88a trestního řádu je požadavek jeho řádného odůvodnění jedním ze základních atributů spravedlivého procesu. Příkazy vydané

kárně obviněným obsahují pouze velmi stručné odůvodnění, z něhož nelze dovodit, z jakého důvodu soud na základě žádostí policejního orgánu považoval za nezbytné zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu u jednotlivých konkrétních čísel.

Navrhovatel se neztotožnil s postupem soudce při vydávání příkazu dle § 88a trestního řádu, který popsal ve svém vyjádření ze dne 23. 6. 2011 předseda Okresního soudu v Děčíně (též kárně obviněný v jiném kárném řízení). Odkázal na závěry Ústavního soudu, který dovedl povinnost soudu zabývat se obligatorně i takovými okolnostmi, jako je otázka řádného zahájení trestního řízení (§ 158 odst. 3 trestního řádu) a důvodnosti podezření, či otázka neodkladnosti nebo neopakovatelnosti požadovaného úkonu (§ 158 odst. 3 písm. i/ trestního řádu). V daném případě není ze žádosti zřejmé, jaké konkrétní skutečnosti či důkazy přivedly policejní orgán k daným telefonním číslům, u nichž bylo žádáno o vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu. Odůvodnění vydaného příkazu pouze kopíruje odůvodnění podaných žádostí, aniž by bylo podrobně zdůvodněno, na základě jakých konkrétních skutečností byla právě ta která telefonní čísla vyhodnocena jako zájmová a jaký je jejich vztah k podezřelým.

Soudce by měl být garantem pro společnost, že policejní orgán bude zjišťovat údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu pouze v nezbytném rozsahu a výlučně v odůvodněných případech. Přístup kárně obviněného je však nutno označit za přístup zcela formalistický. Navíc jeho postup nebylo možno ani následně napravit prostřednictvím řádných opravných prostředků. Kárně obviněný nedostal své zákonem stanovené povinnosti jím vydávaný příkaz řádně (tj. adekvátně, racionálně a logicky) odůvodnit, čímž se dopustil libovůle, která může snížit důvěru v soudnictví. Nejedná se o pochybení výjimečné, o čemž svědčí další podané kárné žaloby proti 6 soudcům téhož soudu. Dle navrhovatele by jednání kárně obviněného mělo být posouzeno jako kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, a jako kárné opatření by měla být uložena důtka podle § 88 odst. 1 písm. a) zákona o soudech a soudcích, pokud kárný soud neshledá jako postačující projednání věci.

II. Vyjádření kárně obviněného

Kárně obviněný soudce nepodal k návrhu samostatné písemné vyjádření. K vytýkanému jednání se obecně vyjádřil předseda Okresního soudu v Děčíně ze dne 23. 6. 2011, který byl v jiném kárném řízení obviněn z právně stejně kvalifikovaného kárného provinění.

Předseda Okresního soudu v Děčíně v uvedeném vyjádření uvedl, že soudce má k dispozici pouze odůvodněnou žádost a příslušný vyšetřovací spis, o jehož obsah se žádost opírá. Soudce neověřuje, jakým způsobem se informace o zájmovém telefonu dostala do spisu, to vyplývá z operativní činnosti policisty zpracovávajícího případ. Zdroji jsou informátoři, vytěžení osob, anonymní udání a vyhodnocení již povolených výpisů. Soudce nemá k dispozici informaci o tom, kdo je uživatelem čísla, a většinou ani neví, který operátor číslo provozuje. Ve věcech, které byly předmětem dohledové prověrky spisů rejstříku Nt Okresního soudu v Děčíně a které se týkaly povolování zjišťování údajů o telekomunikačním provozu podle § 88a trestního řádu, jde o prověřování trestné činnosti cizinců pocházejících z exotických zemí, kteří nemají bydliště v České republice. Většinou se proto jedná o mobilní čísla přenosná s krátkodobým využitím a ani výpisy nepřinesou často žádné informace o skutečném uživateli, nýbrž o tom, kam se dále z těchto čísel telefonovalo. Tak se zjišťují další čísla, která mohou, ale nemusí být zájmová. Dochází k jakémusi větvení a je pouze na policejním orgánu, aby si vyhodnotil, co je přínosem pro objasnění trestné činnosti. Jak policejní orgán dodržuje zásadu, že zjištěním údajů nebude sledován jiný zájem než získání skutečností důležitých pro trestní řízení, není již předmětem dalšího soudního dohledu. Soudu je doručena žádost příslušného policejního orgánu, včetně

policejního spisu. Po zapsání spisu do rejstříku Nt soudce žádost přezkoumává, tzn. její odůvodnění, souvislost s vyšetřovanou věcí, urgentnost a kvalitu spisového materiálu. Jde o vyšetřování ve stadiu podezření, operativní spis není uzavřen, případnou účelovou manipulaci s ním soudce nemůže zjistit. Jedná se o množství různých dokladů, operativních záznamů, protokolů a vysvětlení, často jen volně vložených do šanonů. Spisy mohou obsahovat mnohastránkové PC sjetiny předchozích výpisů, případně operativní vyhodnocení těchto výpisů a z toho pak označení zájmových čísel, to však záleží na fázi vyšetřování a dalších okolnostech, přítomnost těchto dokumentů není podmínkou. Pokud soudce žádosti vyhoví, příkaz vydá (negativní rozhodnutí se nevydávají). Další úkony soud ve věci neprovádí, jedná se o jednorázový úkon, který je ukončen vydáním příkazu.

III. Ústní jednání, dokazování

Navrhovatel při ústním jednání přednesl návrh ve shodném znění s jeho výše citovaným písemným vyhotovením.

Kárně obviněný v rámci výslechu odkázal na vyjádření podané předsedou Okresního soudu v Děčíně ze dne 23. 6. 2011. Uvedl, že nezpochybňuje vydání předmětných dvou příkazů, včetně jejich odůvodnění, není schopen posoudit, zda tím mohl naplnit skutkovou podstatu kárného provinění. V současné době již na trestním úseku nepůsobí.

Navrhovatelem byl navržen důkaz vyjádřením vedoucího odboru dohledu Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 6. 2011, kterým jsou řediteli justičního odboru ministerstva předkládány závěry prověrky rejstříku Nt Okresního soudu v Děčíně ohledně povolování zjišťování údajů o telekomunikačním provozu podle § 88a trestního řádu. Vedoucí odboru dohledu uvádí, že ve všech prověřených spisech pracovníci jeho odboru shledali nedostatečné odůvodnění příkazu povolujícího zjišťování údajů. K pochybení soudců uvádí, že rozhodnutí obsahují velmi stručná odůvodnění, z nichž nelze dovodit nezbytnost zjištění údajů o telekomunikačním provozu u jednotlivých telefonních čísel. Z žádostí policejního orgánu není zřejmé, na základě jakých skutečností bylo to které jednotlivé telefonní číslo uznáno za zájmové, přesto soudci umožnili dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací. Přestože není možné po soudcích požadovat, aby osobně prověřovali relevanci sledování jednotlivých čísel nebo důvodů, které k takovému sledování policejní orgán vedou, je jejich povinností vždy vyžadovat, aby žádosti policejních orgánů byly dostatečně a věrohodně odůvodněné. Pokud policejní orgán takto nepostupoval a z jednotlivých žádostí nebylo zřejmé, jaké skutečnosti vedou ke konkrétním telefonním číslům, soudce měl takovou žádost policejnímu orgánu vrátit. Odbor dohledu Ministerstva spravedlnosti nenavrhl oddělení justičního dohledu podání návrhu na zahájení kárného řízení s dotyčnými soudci, věc by mohla být vyřešena výtka.

Dále byly k důkazu předloženy spisy vedené Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 0 Nt 849/2009 a 0 Nt 778/2010.

Součástí spisu 0 Nt 778/2010 je žádost Služby cizinecké policie, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie Ústí n. L., pracoviště Varnsdorf, dle § 88a odst. 1 trestního řádu ze dne 31. 5. 2010. Dle žadatele nejsou provozovatelé zde uvedených 5 telefonních čísel známí. Žadatel požaduje povolení výpisu telekomunikačního provozu s SMS zpráv tel. čísel za období od 1. 2. 2010 do 31. 5. 2010. Dále žádá o zjištění IMEI přístroje, ve kterém byla telefonní čísla použita, o zjištění buněk na telefonní čísla v uvedeném období, o zjištění dalších telefonních čísel užitých přístrojem s IMEI dle bodu b) za období od 1. 2. 2010 do doby podání žádosti. Zjištění má být provedeno u všech tří mobilních operátorů v České republice (T-Mobile, Vodafone, O2). V odůvodnění žádosti je uvedeno, že dne 19. 2. 2010 byly dle § 158 odst. 3 trestního řádu

zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu „Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky“ dle § 341 odst. 1 trestního zákoníku proti podezřelému Z. B. Jmenovaná dne 18. 12. 2008 uzavřela sňatek s občanem Nigérie C. I. D., čímž umožnila následnou legalizaci jeho pobytu na území České republiky. Za to obdržela částku 50 000 Kč. Na základě sňatku s občankou České republiky požádal jmenovaný o povolení přechodného pobytu na území ČR za účelem sloučení s rodinným příslušníkem EU. Žadatel proto žádá o v úvodu žádosti uvedené povolení s cílem dokumentovat spojení občana Nigérie a získat tak potřebné informace vedoucí k možnému odhalení totožnosti „organizátora“, který je veden pod přezdívkou „STEVE“. Případ je konzultován s další (v žádosti konkretizovanou) složkou policie a to s dalším možným využitím zjištěných informací.

Kárně obviněný soudce vydal dne 1. 6. 2010 příkaz, jehož výrokem bylo provozovatelům telekomunikační činnosti Telefonica O2, T-Mobile, Vodafone uloženo poskytnout policejnímu orgánu údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu pěti vyjmenovaných účastnických stanic v období od 1. 2. 2010 do 31. 5. 2010. Dále měli sdělit další čísla účastnických stanic, která byla užita na telefonním přístroji zjištěného IMEI ve stejném období. V odůvodnění soudce zopakoval informaci o podezření o spáchání trestného činu napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky podle § 341 odst. 1 trestního zákoníku. Dále je zde uvedeno, že výpisem aktivního a pasivního volání, včetně SMS zpráv s uvedením IMEI telefonních přístrojů, eventuálně ustanovením přenašečů – buněk mobilních stanic, které byly při uskutečněném telekomunikačním provozu použity, lze očekávat získání informací významných pro další postup trestního řízení. Jedná se především o prověření možných dalších kontaktů osoby D. Soudce proto vyhověl návrhu policejního orgánu na získání těchto informací ve smyslu § 88a odst. 1 trestního řádu.

Ve věci sp. zn. 0 Nt 849/2009 Policie České republiky, Oblastní ředitelství služby cizinecké policie, Ústí nad Labem, pracoviště Varnsdorf, požádala o povolení výpisu telekomunikačního provozu, SMS zpráv, zjištění buněk a IMEI a dalších telefonních čísel užitých pěti uvedenými telefonními čísly a přístroji, ve kterých byla tato čísla užita v období od 1. 6. 2009 do 4. 9. 2009. Provozovatelé uvedených telefonních čísel dle žadatele nejsou známí. V odůvodnění žádosti žadatel odkázal na zahájení úkonů trestního stíhání dne 19. 11. 2008 dle § 158 odst. 3 trestního řádu pro podezření z trestného činu „Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice“ dle § 171a odst. 1 trestního zákona proti podezřelému B. L. Dále uvedl, že dne 5. 11. 2008 došlo ve Spolkové republice Německo k zadržení cizinců, kteří přejeli státní hranici z České republiky do Německa za pomoci jmenovaného podezřelého, který byl zadržen současně s občany Mongolska, které vezl. Dle výpovědi těchto občanů bylo zjištěno, že nelegální přechod státní hranice byl organizován blíže neustanovenou osobou, se kterou komunikoval jmenovaný B. L. z jeho telefonního čísla X. Policie proto požádala o uvedené povolení s cílem operativně zadokumentovat spojení osoby B. L. a možného organizátora a získat tak potřebné informace vedoucí k dalšímu možnému šetření. Telefonní čísla, kterých se žádost týká, byla vyhodnocena jako zájmová z již povolených výpisů vedených u Okresního soudu Děčín.

Kárně obviněný soudce vydal na základě žádosti dne 7. 9. 2009 příkaz, jehož výrokem bylo nařízeno provozovatelům Telefonica O2, T-Mobile a Vodafone, aby poskytli policejnímu orgánu údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, tedy výpis aktivního a pasivního použitých mobilních telefonů, případně další telefonní čísla užitá telefonními přístroji dle zjištěných IMEI, na konkretizovaných účastnických stanicích v době od 1. 6. 2009 do 4. 9. 2009. V odůvodnění soud uvedl výše citované skutečnosti uvedené v žádosti. V závěru konstatoval, že výpisy uskutečněného telekomunikačního provozu na určených telefonních číslech jsou nepochybně způsobilé poskytnout významné informace pro další postup trestního řízení, soudce proto žádosti policejního orgánu dle §88a odst. 1 trestního řádu vyhověl.

Kárný senát měl k dispozici též vyšetřovací spisy Služby cizinecké policie, oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, sp. zn. CPUL-54/TČ-2010-044040 a sp. zn. CPUL-221/TČ-2008-4040, z jejichž obsahu ověřil skutečnosti uvedené žadatelem ve výše citovaných žádostech.

Kárnému senátu bylo doručeno vyjádření soudcovské rady Okresního soudu v Děčíně ke kárným návrhům ze dne 6. 3. 2012. Soudcovská rada vyslovila nesouhlas s podáním kárných návrhů pro porušení povinností § 88a trestního řádu z důvodu nedostatečného odůvodnění vydaných příkazů. Dle jejího názoru by potom bylo možno pro takto definované kárné provinění stíhat jakéhokoliv soudce, který vydá nepřezkoumatelné rozhodnutí. O náležitostech odůvodnění je příslušný rozhodovat pouze odvolací soud. Dle soudcovské rady je tímto zpochybněna jistota soudců, že nebudou postihováni v kárném řízení za rozhodovací činnost. Odkazuje též na změny právního řádu a jeho výkladů, mění se i názory na povinnost odůvodnit určitá rozhodnutí (např. rozpor mezi stanoviskem Nejvyššího soudu Cjpn 19/2006 a rozhodnutím Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1554/08). Dle názoru soudcovské rady by mohly být v kárném řízení postihovány pouze excesy v rozhodovací praxi soudce, ke kterým však ze strany kárně obviněných soudců nedošlo.

Navrhovatel ve své závěrečné řeči uvedl, že dle jeho názoru se kárně obviněný dopustil jednání uvedeného v popisu skutku obsaženém v návrhu na zahájení kárného řízení, přičemž toto jednání naplňuje veškeré znaky skutkové podstaty kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích a mohlo mít za následek citelný zásah do soukromí osob, jejichž osobní údaje byly zajištěny právě na základě takto nedostatečně odůvodněného příkazu k zajištění údajů o telekomunikačním provozu. Zákonný znak porušení povinnosti soudce je dán tím, že kárně obviněný soudce nepostupoval podle § 80 odst. 3 písm. b) zákona o soudech a soudcích, dle něhož je třeba každé rozhodnutí řádně a srozumitelně odůvodnit. Zároveň též nepostupoval ani analogicky podle § 134 odst. 2 trestního řádu, který stanoví náležitosti odůvodnění daného příkazu, neboť v odůvodnění tohoto příkazu, který musí být podle § 88a odst. 1 trestního řádu odůvodněn, neuvedl žádné konkrétní důkazy a úvahy, o nichž by se při vydání příkazu opíral. Podle názoru navrhovatele zde chybí jasná úvaha o propojenosti jednání podezřelé osoby a čísel, jejichž údaje měly být příkazem zjištěny. Tím byly porušeny i zásady vyjádřené v rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/2006. Klíčovým v dané věci je podle navrhovatele skutečnost, že zásah do soukromí každého člověka je možné činit jen tehdy, je-li nezbytný a nutný v dané činnosti, což samozřejmě vyšetřování trestné činnosti je. Ochrana proti zneužívání a nadužívání tohoto institutu byla svěřena do rukou soudů, a to postupem dle § 88a trestního řádu. Aby tato ochrana mohla být efektivní, nesmí být pouze formální. Soud se proto musí v daném řízení zabývat tím, zda údaje poskytnuté žadatelem opodstatňují zásah do práva na soukromí. Pokud tomu tak není, soudce je povinen požádat o doplnění pokladů, případně příkaz nevydat. Tak tomu však v dané věci nebylo. Navrhovatel nijak nezpochybňuje, že i za řádného postupu podle § 88a trestního řádu může dojít k situaci, kdy budou získány údaje o telefonních číslech osob, které se nepodílejí na trestné činnosti anebo dokonce, jak tomu bylo v tomto případě, byly protizákonným jednáním příslušného policisty nějakým způsobem zneužity, ale právě důsledným dodržováním pravidel řízení je tato možnost výrazně snížena. V závěru navrhovatel zdůraznil, že návrh na zahájení kárného řízení nepodal z důvodu postižení kárně obviněného soudce výraznou sankcí, ale aby z judikturních důvodů poukázal na to, že ochranu soukromí je možno poskytovat lépe. Proto navrhl nejmírnější možnou sankci, a to důtku, pokud by nepostačovalo podle názoru kárného soudu pouhé projednání věci.

Kárně obviněný se k věci v rámci závěrečné řeči nechtěl vyjádřit, uvedl, že rozhodnutí ponechává na uvážení kárného senátu.

IV. Hodnocení důkazů, závěr

Kárný senát vyhodnotil důkazy provedené při ústním jednání po pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Navrhovatel kárně obviněnému soudci vytýkal, že vydal příkaz dle § 88a odst. 1 trestního řádu na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněné žádosti policejního orgánu, příkaz jakožto soudní rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, a umožnil tak dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací.

V projednávané věci bylo tedy dle názoru kárného senátu nejdříve nutno posoudit, zda postup kárně obviněného soudce při vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu dne 16. 10. 2009 byl v souladu s § 88a trestního řádu, konkrétně zda měl při vydání příkazu k dispozici dostatek údajů pro posouzení splnění podmínek stanovených § 88a trestního řádu. Je tedy nutno definovat, jaké podmínky §88a trestního řádu pro vydání příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu stanoví. Ze znění odstavce 1 tohoto ustanovení vyplývá, že předseda senátu či v přípravném řízení soudce nařídí sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu vždy, je-li to třeba *"k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení"*. Citované ustanovení tedy ukládá soudci před vydáním příkazu ověřit, že žádané údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu je třeba zjistit k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Pouze takto široce a poměrně neurčitě je vymezen prostor pro úvahu soudce, zda příkaz vydá či nikoliv.

Neurčitost ustanovení § 88a trestního řádu kritizoval i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/11, kterým toto ustanovení ke dni 30. 9. 2012 zrušil. Ústavní soud v úvodu své argumentace pojmenoval účel ustanovení § 88a trestního řádu: *"Napadené ustanovení zakládá orgánům činným v trestním řízení oprávnění, aby za účelem objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení získaly od provozovatelů služeb elektronických komunikací údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, které jsou jinak předmětem telekomunikačního tajemství anebo se na ně vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat. Je zřejmé, že přístup orgánů veřejné moci k těmto údajům bez souhlasu uživatelů těchto služeb se vzhledem k možnosti dovést z nich informace o místě, čase, účastnících a způsobu jejich komunikace bezprostředně a citelně dotýká jejich práva na informační sebeurčení, neboť je v tomto rozsahu zřabuje možnosti, aby sami rozhodli, zda tyto informace zpřístupní jiným osobám. Tato skutečnost sice nevyklučuje přípustnost takového zásahu, musí však pro něj být splněny podmínky vyplývající z ústavního pořádku. Jde především o to, aby předmětné omezení bylo stanoveno na základě zákona a aby jeho právní úprava splňovala požadavek určitosti plynoucí ze zásady právního státu, tedy aby byla přesná a zřetelná ve svých formulacích a současně předvídatelná v tom smyslu, aby potenciálně dotčeným jednotlivcům poskytovala dostatečnou informaci o podmínkách, za kterých může k omezení jejich základního práva dojít"* (bod 19 citovaného nálezu). Po podrobení ustanovení § 88a trestního řádu testu ústavnosti na základě uvedených kritérií dospěl Ústavní soud k následujícímu závěru: *"Z dikce napadeného ustanovení vyplývá, že nařízení sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu výslovně podmiňuje pouze tím, že takového opatření musí sledovat účel „objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení“. Ústavní soud má za to, že tímto způsobem upravené meze základního práva na informační sebeurčení jsou formulovány velmi široce a neurčitě a ve své podstatě umožňují vyžádání a použití předmětných údajů ze strany orgánů činných v trestním řízení pokaždé, je-li jim možné přiznat nějakou souvislost s probíhajícím trestním řízením"* (bod 24 citovaného nálezu).

Ústavní soud se dále v uvedeném nálezu zabýval úlohou soudů při rozhodování o vydání příkazu dle § 88a trestního řádu a dospěl k závěru, že ani soudní ochrana založená rozhodováním

předsedy senátu či soudce, a posílená jeho povinností vydat příkaz písemně a odůvodnit ho, nemůže odstranit nedostatky spočívající v neurčitosti a přílišné obecnosti právní úpravy předmětného ustanovení. Jestliže zákonodárce při schválení znění § 88a trestního řádu do tohoto ustanovení nezahrnul úvahu o intenzitě určitého veřejného zájmu na omezení základního práva nebo svobody v případě jednotlivých trestných činů a způsobu tohoto omezení, což činí toto ustanovení z hlediska ochrany základních práv a svobod nedostatečným, pak její absenci nemůže v každém konkrétním případě nahradit soud. Dle Ústavního soudu by takový postup neodpovídal čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze meze základních práv a svobod stanovit pouze zákonem. *"Jen zákonodárce je ústavně legitimován k tomu, aby na základě svého uvážení za respektování principu proporcionality přiznal ustanovením určité povinnosti přednost ústavním pořádkem aprobovanému veřejnému zájmu před základním právem v typově vymezeném právním vztahu. Ponechání určení ústavně souladných mezí toliko na rozhodovací praxi soudů by navíc nebylo slučitelné ani s požadavkem právní jistoty, neboť případný zásah do základního práva na informační sebeurčení není v důsledku neurčitosti současné právní úpravy pro jednotlivce předvídatelný v takové míře, která by odpovídala závažnosti případných negativních důsledků pro jeho soukromí. Lze tedy konstatovat, že právě tato neurčitost představuje hlavní nedostatek napadené právní úpravy, pokud jde o její ústavněprávní přezkoumání."*

Kárný senát považuje závěry Ústavního soudu vyjádřené v citovaném nálezu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/11, za zásadní pro posouzení, zda se kárně obviněný soudce při aplikaci § 88a trestního řádu dopustil pochybení, které by bylo možno kvalifikovat jako kárné provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, tj. zaviněné porušení povinností soudce. Vzhledem k výše citovanému znění § 88a trestního řádu lze konstatovat, že soudce by závažně porušil své povinnosti v souvislosti s vydáním příkazu dle tohoto ustanovení, pokud by žádost a předložený spis, tj. podklady, na základě kterých soudce o vydání příkazu dle § 88a trestního řádu rozhoduje, vůbec neobsahovaly skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že žádané údaje mohou být použity k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Ve všech ostatních případech lze individuálně zvažovat, zda soudce mohl či měl i vzhledem k nedostatečné a obecné formulaci ustanovení § 88a trestního řádu v projednávané věci zamezit případně nadměrnému zásahu do práv a povinností osob, kterých se vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu týkalo. Takové pochybení v projednávané věci nebylo kárně obviněnému vytýkáno, kárný senát proto pouze obecně konstatuje, že ani pozitivní závěr by pravděpodobně bez dalšího nezaložil jeho kárnou odpovědnost.

V případě kárně obviněného bylo prokázáno, že rozhodoval na základě zahájeného řízení o podezření z trestného činu, měl k dispozici nejen žádost, ale i vyšetřovací spis o zahájení úkonů trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu proti konkrétní podezřelé osobě, s vylíčením skutečností, které nasvědčovaly opodstatněnosti vznesené žádosti, tj. povolit výpis telekomunikačního provozu telefonních čísel z důvodu zjistit spojení navázaných podezřelou osobou. Je otázkou uvážení, zda si kárně obviněný soudce mohl vyžádat podrobnější upřesnění souvislostí. Vzhledem k formulaci § 88a trestního řádu to však nelze označit za povinnost uloženou mu zákonem, jejímž porušením by se dopustil kárného provinění. Jak je již uvedeno výše, v souladu se zněním § 88a trestního řádu by k porušení povinností soudce dosahujícího kárného provinění mohlo dojít pouze při jednoznačném excesu spočívajícím například ve vydání příkazu bez žádosti příslušného orgánu, případně na základě blanketní žádosti, bez uvedení jakýchkoliv souvislostí s trestním řízením.

Kárný senát považoval v projednávané věci též za podstatné, že návrhové k výtce vydání příkazu bez dostatečných podkladů netvrdil, že potřebné souvislosti nebyly obsaženy ve vyšetřovacím spisu. Pokud je žádost policejního orgánu o povolení výpisu telekomunikačního provozu soudu předkládána s vyšetřovacím spisem, lze předpokládat, že případné pochybnosti

či nejasnosti soudu o souvislostech žádosti s předmětem trestního řízení mohou být odstraněny na základě skutečností uvedených v tomto spisu.

K výtce navrhovatele týkající se formálního odůvodnění kárný senát dospěl k závěru, že odůvodnění příkazu vydaného kárně obviněným soudcem je stručné, ale nelze jej označit za nesrozumitelné či zcela nedostatečné pro absenci důvodů. Skutečnost, že soudce k odůvodnění příkazu použil údaje uvedené v žádosti, sama o sobě nezakládá porušení povinnosti soudce své rozhodnutí řádně odůvodnit.

K tvrzení, že kárně obviněný postupem při vydání předmětného příkazu umožnil dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací, kárný senát konstatuje, že se jedná o označení právních důsledků navrhovatelem popsaného jednání, které v řízení nebyly podloženy žádnými konkrétními skutečnostmi, natož důkazy.

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že v kárném řízení nebylo prokázáno, že by kárně obviněný soudce vydal příkaz dle § 88a trestního řádu bez jakýchkoliv podkladů a bez souvislosti s trestním řízením. Příkaz vydal písemně, jeho odůvodnění nelze označit za nepřezkoumatelné či z jiného důvodu za zcela nedostatečné. Navrhovatelem nebylo nijak prokázáno, že v důsledku vydání dotyčného příkazu kárně obviněný soudce umožnil policejnímu orgánu dlouhodobé a systematické zneužívání neoprávněně získaných informací.

Jednání kárně obviněného soudce vymezené navrhovatelem v návrhu na zahájení kárného řízení tedy nenaplnilo skutkovou podstatu kárného provinění definovaného § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích a kárně obviněný byl návrhu v plném rozsahu v souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. zproštěn.

P o u č e n í : Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 16. května 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu